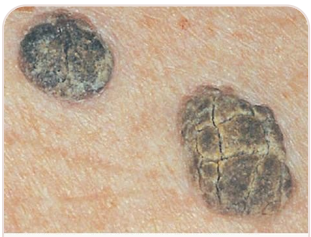
Skin tumors และ vascular anomalies

จัดกลุ่มตาม **cell of origin**: epidermis, dermis, appendage · ส่วนมะเร็งเรียงเป็นบันได AK → Bowen → SCC และ BCC · ปิดท้ายด้วย **vascular tumor (hemangioma) vs malformation (port-wine stain)**

อ่าน ~15 นาที | 11 ข้อท้ายบท

01 Benign tumor จาก epidermis

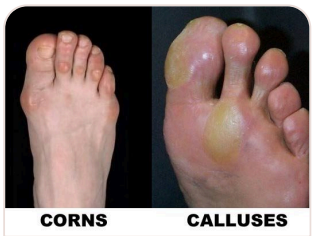
Benign neoplasm = การแบ่งตัวของเซลล์ผิวหรือ appendage โดย **ไม่มีศักยภาพเป็นมะเร็ง** · ไม่มีอาการ (อาจระคายหรือคัน) โตช้า **ไม่เป็นแผล** · สาเหตุ: อายุ บาดเจ็บ แสงแดด

Seborrheic keratosis
stuck-on, keratotic plug

Multiple SK
ผู้สูงอายุ

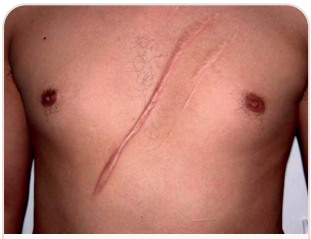

Corn vs callus

	Seborrheic keratosis	Corn และ callus
สาเหตุ	พันธุกรรม, แดด · **benign epidermal tumor ที่พบบ่อยที่สุด** วัยกลางคนขึ้นไป	**แรงกดเสียดสีซ้ำ ๆ** (รองเท้าไม่พอดี, กระดูกนูน)
ลักษณะ	Well-defined น้ำตาล macule/papule/plaque ผิว verrucous มี greasy scale และ keratotic plug · **“stuck-on appearance”**	Firm dome-shaped skin-colored–yellowish papule บนปุ่มกระดูก · **corn** มีแกนกลาง (เจ็บ), hard corn ที่ข้างนิ้วก้อย, soft corn ที่ง่ามนิ้วชื้น (kissing lesion) · **callus** แผ่นหนาที่ฝ่าเท้า

	Seborrheic keratosis	Corn และ callus
รักษา	Curette, shave, cryotherapy, electrosurgery, laser (เพื่อความสวยงาม)	แก้ biomechanics: รองเท้าพอดี orthotics · paring, keratolytic

SK ที่ขึ้นทันทีจำนวนมาก
Leser–Trélat sign อาจบ่งชี้มะเร็งภายใน (ความรู้เสริม)

02 Benign จาก dermis: hypertrophic scar vs keloid

Hypertrophic scar
อยู่ในขอบแผลเดิม

Keloid
ใบหูหลังเจาะ

Keloid
ลามเกินขอบแผล claw-like

	Hypertrophic scar	Keloid
มีแผลนำมา	มีเสมอ	บางครั้ง (อาจไม่มีประวัติ)
ตำแหน่ง	ที่ไหนก็ได้ โดยเฉพาะ high tension (ลำตัวบน ไหล่ ต้นแขน)	**ติ่งหู**, อก, ไหล่
การเติบโต	**อยู่ในขอบแผลเดิม**	**ลามเกินขอบแผลเดิม** เป็นแขนงคล้ายนิ้ว
ตามเวลา	ดีขึ้นเอง	มักไม่ดีขึ้น
ตัดออก	มักไม่กลับเป็นซ้ำ	**มักกลับเป็นซ้ำ**

Keloid พบบ่อยใน Fitzpatrick skin type III–IV ขึ้นไป · รักษาที่ใช้บ่อย: intralesional triamcinolone, silicone sheet, pressure (ความรู้เสริม)

03 Epidermal inclusion cyst

Epidermal cyst
มี central punctum

Cyst ที่พบบ่อยที่สุดของผิวหนัง · origin: **follicular infundibulum** · พบบ่อยที่หน้าและลำตัวส่วนบน · well-demarcated skin-colored–yellowish dermal nodule มี **visible punctum** · อาจอักเสบหรือติดเชื้อ (เจ็บ แดง) · **ตัดเอาผนัง cyst ออกทั้งหมดจึงหายขาด**

04 Keratinocyte: actinic keratosis → Bowen → SCC

มะเร็งเกิดจากการสะสม mutation (UV เป็นตัวหลัก) ใน pathway ที่คุมการแบ่งตัว apoptosis และ senescence

Actinic keratosis
erythematous gritty scale บนผิวโดนแดด

Bowen disease
erythematous scaly plaque

SCC
ริมฝีปากล่าง

Invasive SCC
keratotic nodule แผลตรงกลาง

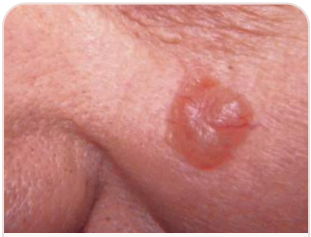
	Actinic keratosis	Bowen disease (SCC in situ)	Invasive SCC
Histology	Atypical keratinocyte **เฉพาะบางส่วน**ของ epidermis	Atypia **เต็มความหนา epidermis** ไม่ทะลุ basement membrane	**ทะลุ basement membrane** ลงไปใน dermis

	Actinic keratosis	Bowen disease (SCC in situ)	Invasive SCC
Clinical	Erythematous papule/macule ที่มี **gritty (สาก) scale** บนผิวที่ถูกแดดทำลาย	Erythematous scaly patch/plaque ขอบชัด	Erythematous plaque/nodule มี keratin, erosion, **ulcer** · หนังศีรษะ ล้าน หน้า คอ แขนขาด้านนอก · โตช้าถึงเร็ว อาจเจ็บ
ความเสี่ยง	Premalignant · เป็น SCC 0–0.6%/ปี · ไม่แพร่กระจาย	อาจลามเป็น invasive	แพร่กระจายได้
รักษา	Cryotherapy, excision, immunomodulator (imiquimod) + กันแดด	Excision, cryo, imiquimod	Excision

ปัจจัยเสี่ยง SCC: **chronic UV exposure (สำคัญที่สุด)**, ผิวขาว, ผู้สูงอายุ, ภูมิต่ำ · ยืนยันด้วย **skin biopsy**

---

05 Basal cell carcinoma และ melanoma

BCC
pearly papule ขอบม้วน

BCC
rodent ulcer

Melanoma
asymmetric, หลายสี, ขอบไม่เรียบ

- **BCC**: **มะเร็งที่พบบ่อยที่สุดในคน** (~75% ของ non-melanoma skin cancer) · ปัจจัยเสี่ยง: UV, ผิว/ผม/ตาสีอ่อน ไม่ค่อยคล้ำแดด · แผลไม่หายบนผิวโดนแดด (หน้า คอ) · **translucent/pearly, rolled border, telangiectasia**, ulcer (“**rodent ulcer**”) · ในคนเอเชียมักเป็น **pigmented BCC** · แพร่กระจายน้อยมาก · รักษาด้วย excision
- **Melanoma** (จาก melanocyte): ABCDE (asymmetry, border, color, diameter >6 mm, evolving) · ปัจจัยเสี่ยงสูง: **ผิว type I ผมแดง sunburn ในวัยเด็ก**, จำนวนไฝมาก, ประวัติครอบครัว · คนไทยพบ **acral lentiginous** ที่ฝ่าเท้าและเล็บ (longitudinal melanonychia) บ่อย

06 Vascular anomalies: tumor vs malformation

Infantile hemangioma
bright red nodule/plaque

Deep hemangioma
สีฟ้าอมม่วง

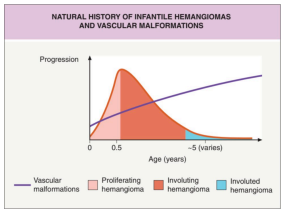
Port-wine stain
แบน ตามโตตามตัวเด็ก

Nevus simplex
angel kiss ที่ glabella/เปลือกตา

Stork bite
ที่ท้ายทอย

Natural history
hemangioma โตแล้วยุบ · malformation โตตามตัว

	Vascular tumor: infantile hemangioma	Vascular malformation: port-wine stain
กลไก	**Endothelial cell proliferation**	ความผิดปกติของการสร้างหลอดเลือด (**somatic GNAQ**) ไม่มี marker ของการแบ่งตัว
เวลา	เห็นใน **สัปดาห์แรก ๆ หลังคลอด** (อาจมี premonitory patch)	**มีตั้งแต่เกิด**
Course	**โตเร็วในหลายเดือนแรก → plateau → ยุบเองช้า ๆ** (involution)	**ไม่หายเอง** โตตามตัวเด็ก อาจหนาขึ้นตามอายุ
ลักษณะ	Bright red nodule/plaque (superficial) หรือสีฟ้า (deep)	Well-demarcated bright–deep red **macule/patch**
ภาวะแทรกซ้อน	Ulceration, เสียโฉม, บังการทำงาน (ตาทางเดินหายใจ)	เสียโฉม, ภาวะร่วม (Sturge–Weber ถ้าเป็นที่ V1)

	Vascular tumor: infantile hemangioma	Vascular malformation: port-wine stain
รักษา	สังเกตอาการในรายเล็ก · **propranolol (β-blocker)** ถ้าหลายอัน ใหญ่ โตเร็ว หรืออยู่ตำแหน่งเสี่ยง · laser	**Vascular-specific laser (PDL)**

Nevus simplex (salmon patch): congenital vascular stain ที่พบบ่อยมาก (30–80% ของทารก) สีชมพู–แดงขอบชัด · ที่ forehead/glabella รูป V (“**angel kiss**”), เปลือกตา, philtrum, ท้ายทอย (“**stork bite**”) · **ที่หน้ามักจางเองใน 1–3 ปี** ที่ท้ายทอยมักคงอยู่

07 สไลด์สรุปก่อนเข้าห้องสอบ

Benign

- SK: stuck-on, keratotic plug
- Corn: แกนกลาง · callus: แผ่นหนา
- Keloid: เกินขอบแผล ติ่งหู ตัดแล้วกลับ
- Cyst: punctum, ตัดผนังออก

Benign ไม่เป็นแผล

บันได SCC

- AK: atypia บางส่วน, gritty scale
- Bowen: เต็มความหนา epidermis
- SCC: ทะลุ BM, ulcer
- Risk: chronic UV · ยืนยันด้วย biopsy

AK → SCC 0–0.6%/ปี

BCC · melanoma

- BCC: มะเร็งที่พบบ่อยสุด pearly rolled border
- Rodent ulcer · telangiectasia
- Melanoma: ABCDE, cell = melanocyte
- Risk สูง: type I ผมแดง sunburn เด็ก

ไทย: acral melanoma

Hemangioma vs PWS

- IH: โผล่หลังเกิด โตแล้วยุบ → propranolol
- PWS: มีตั้งแต่เกิด แบน ไม่หาย → laser
- Salmon patch หน้าจางใน 1–3 ปี

PWS: GNAQ mutation

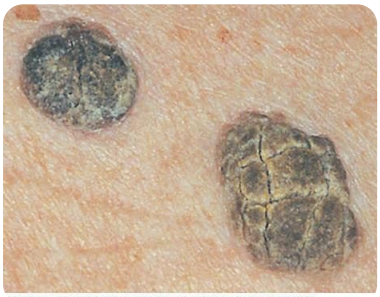
Session 3 · ข้อสอบท้ายบท Tumor of the skin & vascular anomalies

กดตัวเลือกเพื่อดูว่าถูกหรือผิดและเหตุผลของทุกตัวเลือก ข้อที่มีภาพให้ลองพิมพ์ describe lesion ก่อนเปิดเฉลย หรือเปิด “จับเวลา 45 วิ” เพื่อซ้อมแบบสอบจริง

Question #1

OSPE · Describe lesion

A 70-year-old man has asymptomatic growths on the back that slowly increased in number. Describe the lesion.

Model answer

Multiple well-defined light-to-dark brown **verrucous papules and plaques** with keratotic plugs and a **“stuck-on” appearance**, discrete, on the back.

จุดสำคัญ: brown · verrucous/keratotic · stuck-on

Seborrheic keratosis

Question #2

Scar

A scar on the earlobe after piercing extends far beyond the original wound and recurred after excision. Diagnosis?

- **A.** Hypertrophic scar
- **B.** Keloid — Correct
- **C.** Epidermal cyst
- **D.** Dermatofibroma
- **E.** Granuloma annulare

Correct Answer: B

- **A** Hypertrophic scar อยู่ในขอบแผลเดิมและดีขึ้นเอง
- **B** ถูก: keloid ลามเกินขอบแผล พบที่ติ่งหู และกลับเป็นซ้ำหลังตัด
- **C** Cyst มี punctum
- **D** Dermatofibroma เป็น firm papule ที่ขา
- **E** ไม่ใช่

Question #3

Cyst

A skin-coloured dermal nodule on the upper back with a central punctum. Origin and curative treatment?

- **A.** Eccrine gland; topical steroid
- **B.** Follicular infundibulum; complete excision including the cyst wall — Correct
- **C.** Sebaceous gland; oral isotretinoin
- **D.** Melanocyte; wide excision
- **E.** Fibroblast; cryotherapy

Correct Answer: B

- **A** ไม่ใช่
- **B** ถูก: epidermal inclusion cyst เป็น cyst ที่พบบ่อยที่สุด มาจาก follicular infundibulum
- **C** ไม่ใช่
- **D** ไม่ใช่
- **E** ไม่ใช่

Question #4

OSPE · Describe lesion

A 70-year-old farmer has a non-healing lesion on sun-exposed skin for 6 months. Describe the lesion.

Model answer

Solitary well-defined erythematous **keratotic nodule** with central **ulceration and crust**, on sun-exposed skin.

จุดสำคัญ: nodule/plaque · keratotic · ulcer/crust · sun-exposed

Squamous cell carcinoma

Question #5

SCC

The most significant risk factor and the best method to confirm the diagnosis are

- **A.** Smoking; dermoscopy
- **B.** Chronic UV exposure; skin biopsy — Correct
- **C.** HPV; FNA
- **D.** Family history; clinical examination
- **E.** Dentures; UV spot test

Correct Answer: B

- **A** ไม่ใช่ปัจจัยหลักของผิวที่โดนแดด
- **B** ถูก: chronic UV เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด และยืนยันด้วย skin biopsy (แนวข้อสอบรุ่น 50)
- **C** HPV สัมพันธ์กับ SCC บางตำแหน่ง แต่ไม่ใช่หลัก · FNA ไม่ใช่การยืนยัน
- **D** ไม่ใช่
- **E** ไม่ใช่

Question #6

Keratinocyte

Atypical keratinocytes involving the full thickness of the epidermis without breaching the basement membrane describes

- **A.** Actinic keratosis
- **B.** Bowen disease (SCC in situ) — Correct
- **C.** Invasive SCC
- **D.** Basal cell carcinoma
- **E.** Seborrheic keratosis

Correct Answer: B

- **A** AK มี atypia เพียงบางส่วนของ epidermis
- **B** ถูก
- **C** Invasive ทะลุ basement membrane
- **D** BCC มาจาก basal cell เป็นก้อน palisading
- **E** SK เป็น benign

Question #7

BCC

A pearly translucent papule with rolled border and telangiectasia on the nose of an elderly man. Which is correct?

- **A.** It is the most common human cancer and rarely metastasizes — Correct
- **B.** It arises from melanocytes
- **C.** It usually occurs on the soles
- **D.** It is caused by HPV
- **E.** It never ulcerates

Correct Answer: A

- **A** ถูก: BCC พบบ่อยที่สุด แพร่กระจายน้อยมาก (อาจเป็น rodent ulcer)
- **B** Melanocyte คือ melanoma
- **C** BCC อยู่บนผิวโดนแดด
- **D** ปัจจัยหลักคือ UV
- **E** BCC เป็นแผลได้ (rodent ulcer)

Question #8

Melanoma

Which individual has the highest risk of melanoma?

- **A.** A 25-year-old woman with skin type I, red hair and childhood sunburns — Correct
- **B.** A 70-year-old outdoor worker with skin type II
- **C.** A 40-year-old with skin type V and family history
- **D.** A 50-year-old with one atypical mole only
- **E.** A 60-year-old at high altitude using sunscreen occasionally

Correct Answer: A

A	ถูก: phenotype ผิวขาวมาก ผมแดง และ sunburn ในวัยเด็กเป็นปัจจัยเสี่ยงสูงสุด (แนวข้อสอบรุ่น 50)
B	เสี่ยง SCC/BCC มากกว่า
C	ผิวคล้ำลดความเสี่ยงลงมาก
D	ความเสี่ยงต่ำกว่า
E	ความเสี่ยงต่ำกว่า

Question #9

OSPE · Describe lesion

A 3-month-old infant has a lesion that was barely visible at birth and has grown rapidly. Describe the lesion.

Model answer

Solitary well-defined **bright red** lobulated **plaque/nodule** on the upper lip and nose.

จุดสำคัญ: bright red · raised (plaque/nodule) · well-defined

Infantile hemangioma

Question #10

Vascular anomalies

Most likely diagnosis and natural history?

- **A.** Port-wine stain; persists and grows with the child
- **B.** Infantile hemangioma; proliferates in the first months then slowly involutes — Correct
- **C.** Nevus simplex; fades by 1–3 years
- **D.** Small vessel vasculitis; palpable purpura
- **E.** Congenital melanocytic nevus; risk of melanoma

Correct Answer: B

- **A** PWS มีตั้งแต่เกิดและเป็น patch แบน
- **B** ถูก: IH (vascular tumor) โตเร็วหลายเดือนแรกแล้วยุบ · ถ้าอยู่ที่เสี่ยงหรือใหญ่ให้ propranolol
- **C** Nevus simplex เป็น patch ชมพูที่ glabella/ท้ายทอย
- **D** ไม่ใช่
- **E** ไม่ใช่

Question #11

Vascular anomalies

A newborn has a well-demarcated deep-red flat patch on one cheek present since birth. The underlying mechanism and treatment are

- **A.** Endothelial proliferation; propranolol
- **B.** Somatic GNAQ mutation (vascular malformation); vascular-specific laser — Correct
- **C.** Bacterial infection; antibiotics
- **D.** IgA deposition; observation
- **E.** Melanocyte proliferation; excision

Correct Answer: B

- **A** เป็นของ hemangioma
- **B** ถูก: port-wine stain ไม่หายเอง รักษาด้วย pulsed-dye laser
- **C** ไม่ใช่
- **D** ไม่ใช่
- **E** ไม่ใช่

ล้างไฮไลท์ของบทนี้